DZIENNIK RZADOWY

9

dla

kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami Oświecimskiém i Zatorskiém, tudzież z Wielkiém Księstwem Krakowskiém.

Rok 1853.

Oddział piérwszy.

Część XXIX.

Wydana i rozesłana dnia 4. Listopada 1853.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.

Jahrgang 1853.

Erste Abtheilung.

XXIX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 4. November 1853.

130.

Patent Cesarski z dnia 3. Lipca 1853,

obowiązujący w Siedmiogrodzie,

mocą którego wydanym zostaje dla rzeczonego Wielkiego Księstwa nowy przepis o zakresie działalności i właściwości sądów w sprawach cywilnych prawnych (norma jurysdykcyjna cywilna) z tém oraz postanowieniem, iż począwszy od dnia, osobno obwieścić się mającego, na którym nowo-uorganizować się mające urzędy powiatowe i inne władze sądowe w rzeczonym kraju koronnym rozpoczną czynności swoje, wszystkie władze sądowe tamże wykonywać winny sądownictwo w sprawach cywilnych wedle przepisów niniejszéj ustawy.

Obacz Dziennik praw Państwa, część XLI., nr. 129, wydaną dnia 13. Lipca 1853.

131.

Patent Cesarski z dnia 5. Lipca 1853,

(Dziennik praw Państwa, część XLII., nr. 130, wydana dnia 14. Lipca 1853),

obowiązujący w Austryi Niższéj i Wyższéj, w Czechach i Morawii, Szląsku, Galicyi i Lodomeryi, w Krakowie, Styryi, Karyntyi, Krainie, Solnogrodzie, Bukowinie, Tyrolu z Forarlbergiem, Istryi, Gorycyi i Gradysce i w mieście Tryeście wraz z jego obrębem,

mocą którego ustanowione zostają przepisy o regulowaniu i wykupnie praw pobiérania płodów drzewa, paszy i lasów, tudzież niektórych praw służebności, jakotéż praw spólnego posiadania i używania.

My Franciszek Józef Piérwszy,

z Bożéj łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Iliryi; Król Jerozolimy i t. d.; Arcyksiążę Austryi; Wielki Książę Toskany i Krakowa; Książę Lotaryngii, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Krainy i Bukowiny; Wielki Książę Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książę Górnego i Dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli,

130.

Kaiserliches Patent vom 3. Juli 1853,

wirksam für Siebenbürgen,

wodurch für dieses Großfürstenthum eine neue Vorschrift über den Wirkungskreis und die Zuständigkeit der Gerichte in bürgerlichen Rechts-Angelegenheiten (Zivil-Jurisdikzionsnorm) erlassen und bestimmt wird, daß von dem, insbesondere kundzumachenden Tage angefangen, an welchem die neu zu organisirenden Bezirksämter und die übrigen Gerichtsbehörden in diesem Kronlande ihre Thätigkeit beginnen werden, sämmtliche Gerichtsbehörden daselbst die Gerichtsbarkeit in bürgerlichen Rechtssachen nach den Vorschriften dieses Gesetzes auszuüben haben.

Siehe Reichs-Gesetzblatt, XLI. Stück, Nr. 129, ausgegeben am 13. Juli 1853.

131.

Kaiserliches Patent vom 5. Juli 1853,

(im Reichs-Gesetzblatte, XLII. Stück, Nr. 130, ausgegeben am 14. Juli 1853),

wirksam für Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien und Lodomerien, Krakau, Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg, Bukowina, Tirol mit Vorarlberg, Istrien, Görz und Gradiska, und die Stadt Triest mit ihrem Gebiete,

wodurch die Bestimmungen über die Regulirung und Ablösung der Holz-, Weide- und Forstprodukten-Bezugsrechte, dann einiger Servituts- und gemeinschaftlichen Besitz- und Benützungsrechte festgesetzt werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmazien, Kroazien, Slawonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toskana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von

Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryulu, Raguzy i Zadry; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski; Książę Trydentu i Bryksenu; Margrabia Górnéj i Dolnéj Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga i t. d.; Pan Tryestu, Kattary i na Marchii Windyjskiéj; Wielki Wojewoda Województwa Serbii i t. d. i t. d.

Celem uregulowania i wykupna praw pobiérania produktów w drzewie, z paszy i lasów, tudzież niektórych praw służebności, jakotéż praw spólnego posiadania i używania, uchwaliliśmy po wysłuchaniu Naszych Ministrów i po zasięgnieniu zdania Naszéj Rady Państwa, następujące postanowienia; i nakazaliśmy wprowadzić takowe w wykonanie, w następujących krajach koronnych: w Austryi Niższéj i Wyższéj, w Królestwie Czeskiém, w Margrabstwie Morawskiém, w Księstwie Szląskiém, w Królestwach Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiém Księstwie Krakowskiém, w Księstwie Styryjskiém, Karyntyjskiém, Kraińskiém, Solnogrodzkiém i Bukowińskiém, w uksiążęconém Hrabstwie Tyrolskiém z krajem Forarlberskim, w Margrabstwie Istryi, w uksiążęconém Hrabstwie Gorycyi i w Gradysce, i w mieście Tryeście wraz z jego obrębem.

Oddział piérwszy.

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Postanowienia niniejszego patentu rozciągają się:

1. na wszelkie, jakiegobądź nazwiska prawa wrębu i pobiérania drzewa i innych produktów leśnych w lesie obcym lub z takowego;

2. na prawa paszy na obcych gruntach;

3. na wszelkie inne nie objęte w ustępie 1. i 2. służebności wiejskie, przy których

a) grunt służebny jest lasem lub polem do uprawy leśnéj przeznaczonym;

b) między gruntem służebnym i panującym istniał stosunek zwierzchności i poddaństwa;

4. na wszelkie prawa spólnego posiadania i używania gruntów, które zachodzą

Modena, Parma, Piazenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Kattaro und auf der windischen Mark; Großwojwod der Wojwodschaft Serbien etc. etc.

haben in Absicht auf die Regulirung und Ablosung der Holz-, Weide- und Forstprodukten-Bezugsrechte, dann einiger Servituts- und gemeinschaftlichen Besitz- und Benützungsrechte, nach Vernehmung Unserer Minister und nach Anhörung Unseres Reichsrathes, nachstehende Bestimmungen zu beschließen, und für die nachbenannten Kronländer, nämlich: das Erzherzogthum Oesterreich ob und unter der Enns, das Königreich Böhmen, die Markgrasschaft Mähren, das Herzogthum Schlesien, die Königreiche Galizien und Lodomerien, das Großherzogthum Krakau, die Herzogthümer Steiermark, Kärnthen, Krain, Salzburg und Bukowina, die gefürstete Grafschaft Tirol mit dem Lande Vorarlberg, die Markgrafschaft Istrien, die gefürstete Grafschaft Görz und Gradiska und die Stadt Triest und deren Gebiet, in Wirksamkeit zu setzen befunden.

Erster Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 1.

Den Bestimmungen dieses Patentes unterliegen:

1. Alle wie immer benannten Holzungs- und Bezugsrechte von Holz und sonstigen Forstprodukten in oder aus einem fremden Walde;

2. Die Weiderechte auf fremden Grund und Boden;

3. alle nicht schon in den Absätzen 1 und 2 mitbegriffenen Feldservituten, bei denen entweder

a) das dienstbare Gut, Wald oder zur Waldkultur gewidmeter Boden ist, oder

b) zwischen dem dienstbaren und dem herrschenden Gute das gutsobrigkeitliche und unterthänige Verhältniß bestanden hat;

4. alle gemeinschaftlichen Besitz- und Benützungsrechte auf Grund und Boden, wenn sie

a) między byłemi zwierzchnościami i gminami, lub byłymi poddanymi; lub

b) między dwoma lub więcéj gminami, wszelako na wszystkie wymienione tu prawa tylko o tyle, o ile takowe nie są dozwoleniami do czasu, lub bezwarunkowo odwołalnemi.

Umowy zawarte na czas pewny o ścinanie lub o dostarczanie drzewa, tudzież stałe daniny w drzewie na rzecz kościołów, plebanij, szkół i fundacyj, nie podlegają niniejszemu patentowi.

§. 2.

Według postanowień niniejszego patentu należy postępować także ze wszystkiemi prawami wrębu, prawami używania lasów i prawami paszy, nadanemi lub z łaski Monarchy dozwolonemi w lasach należących do Monarchy z mocy prawa monarchicznego, a to wtenczas nawet, gdy stosownie do ustaw i przepisów, o wykonywaniu najwyższego prawa leśnego istniejących, za odwołalne uważane być powinny.

§. 3.

Na dozwolenia lub świadczenia, zniesionie lub za wykupne uznane przez rozporządzenia, wydane w przedmiocie przeprowadzenia uwolnienia gruntów, patent niniejszy nie ma zastosowania; takowe podlegają postępowaniu przepisanemu w wspomnionych rozporządzeniach.

§. 4.

Prawa będące przedmiotem niniejszego patentu zniesione będą odpłatnie (wykupno), lub, jeżeli wykupno miejsca mieć nie może (§. 5), powinny być w każdym względzie, mianowicie co do objętości, co do miejsca i sposobu wykonania, czasu, trwania i miary używania, określone w takim sposobie, ażeby przez to jak największe wyswobodzenie gruntów od ciężarów osiągnąć (regulowanie).

§. 5.

Wykupno wtedy tylko w całości lub przynajmniéj w części będzie mieć miejsce:

a) jeżeli, i o ile przez wykupno i przez sposób, w jakim się odbędzie, zwykły tok gospodarstwa głównego na stronie gruntu, prawo mającego lub zobowiązanego nie będzie zagrożonym w sposobie niepowetowanym.

b) jeżeli, i o ile dla kultury krajowéj nie wyniknie ztąd przeważająca szkoda, i

a) zwischen gewesenen Obrigkeiten und Gemeinden, sowie ehemaligen Unterthanen, oder

b) zwischen zwei oder mehreren Gemeinden bestehen; jedoch alle hier aufgeführten Berechtigungen nur in soferne, als sie sich nicht bloß als zeitliche oder unbedingt widerrufliche Gestattungen darstellen.

Auf eine bestimmte Zeit geschlossene Holz-Abstockungs- oder Holzlieferungs-Verträge, sowie fixe Holzabgaben an Kirchen, Pfarren, Schulen und Stiftungen, werden durch dieses Patent nicht berührt.

§. 2.

Nach den Bestimmungen dieses Patentes sind ferner alle jene Einforstungen, Waldnutzungs- und Weiderechte, welche in den, dem Landesfürsten zufolge des Hoheitsrechtes zustehenden Wäldern verliehen, oder aus landesfürstlicher Gnade gestattet wurden, und zwar auch dann zu behandeln, wenn sie nach Maßgabe der, über die Ausübung des Forsthoheitsrechtes bestehenden Gesetze und Vorschriften als widerruflich angesehen werden.

§. 3.

Auf die durch die Verordnungen über die Durchführung der Grundentlastung aufgehobenen, oder als ablösbar erklärten Gestattungen oder Leistungen, hat dieses Patent keine Anwendung; dieselben sind nur nach den Bestimmungen der gedachten Verordnungen zu behandeln.

§. 4.

Die den Gegenstand dieses Patentes bildenden Rechte sind gegen Entgelt aufzuheben (Ablösung), oder in wieferne die Ablösung nicht stattfinden kann (§. 5), in allen Beziehungen, sohin rücksichtlich des Umfanges, des Ortes und der Art ihrer Ausübung, der Zeit, der Dauer und des Maßes des Genusses u. s. w. dergestalt festzustellen, daß hierdurch die möglichste Entlastung des Bodens erreicht werde (Regulirung).

§. 5.

Die Ablösung findet nur dann entweder ganz oder wenigstens theilweise Statt:

a) wenn und in wieweit durch Ablösung und durch die Art derselben der übliche Hauptwirthschaftsbetrieb des berechtigten oder des verpflichteten Gutes nicht auf eine unersetzliche Weise gefährdet wird;

b) wenn und in wieweit nicht überwiegende Nachtheile der Landeskultur herbeigeführt werden, und

c) jeżeli strony prawo mające i zobowiązane nie oświadczą wzajemnie w sposobie, w §. 9. przypuszczonym, iż zamiast wykupna zgadzają się na uregulowanie praw w mowie będących.

§. 6.

Czynności urzędowe, odnoszące się do wykupna i do uregulowania, będą:

a) pełnione z urzędu co do praw, wyszczególnionych w §. 1. pod 1, 2, 3 *a)* i w §. 2.;

b) zaś co do praw, wymienionych w §. 1. pod 3 *b)* i 4 *a)*, *b)*, tylko na żądanie strony interesowanéj (prowokacya).

§. 7.

W celu wykupienia lub uregulowania każdego prawa użytkowania należy dochodzić i sprawdzić

a) jego rodzaj i objętość;

b) stosunek prawny, na którym polega;

c) realność, do któréj się odnosi prawo, będące przedmiotem rozprawy;

d) osoby, mające udział w spólném posiadaniu, czylito jako uprawnione, czyli téż jako zobowiązane, czyli téż jako spólne prawo mające;

e) okoliczności czynu, za pomocą których oznaczyć można sposób, trwanie i miarę używania lub wykonywania prawa, będącego przedmiotem regulowania;

f) świadczenia wzajemne, do których obowiązany jest prawo mający względem posiadacza gruntu obciążonego;

g) stosunki i okoliczności, na których szczególnie polega rozwiązanie tego pytania: czyli, i jak dalece, i w jaki sposób powinno nastąpić albo wykupienie prawa, albo uregulowanie onegoż, stosownie do §§. 4. i 5.

§. 8.

Przy takich dochodzeniach należy najpierwéj uważać za podstawę jednomyślne oświadczenia stron, które wysłuchać należy.

§. 9.

Punkta sporne, a w ogólności cały akt wykupna lub regulowania należy, ile możności, załatwić przez zgodne porozumienie się stron, o co zawsze z urzędu starać się należy.

Stronom wolno jest zgodzić się na wykupno przez odstąpienie ziemi, przez złożenie w gotówce lub zabezpieczenie kapitału, lub za inném wynagrodze-

c) wenn nicht die gegenseitig Berechtigten und Verpflichteten sich in der, nach §. 9 zulässigen Art einverstanden erklären, statt der Ablösung, die Regulirung der in Frage stehenden Berechtigungen eintreten zu lassen.

§. 6.

Die Amtshandlungen der Ablösung und der Regulirung sind:

a) bezüglich der, im §. 1 unter 1, 2, 3 a) und im §. 2 angeführten Rechte, von Amtswegen;

b) bezüglich der, im §. 1 unter 3 b) und 4 a), b) angeführten Rechte nur auf Anlangen eines interessirten Theiles (Provokazion) vorzunehmen.

§. 7.

Zu dem Zwecke der Ablösung, sowie der Regulirung jedes Nutzungsrechtes, ist zu erheben und festzustellen:

a) dessen Beschaffenheit und Umfang;

b) das zu Grunde liegende Rechtsverhältniß;

c) die Liegenschaften, auf welche sich das in Verhandlung gezogene Recht bezieht;

d) die Personen, welche als Berechtigte und Verpflichtete, oder als Mitberechtigte am gemeinschaftlichen Besitzthume betheiliget sind;

e) die Thatsachen, durch welche die Art, die Dauer, das Maß des Genusses oder der Ausübung des zu regelnden Rechtes bestimmt werden können;

f) die Gegenleistungen der Bezugsberechtigten an den Besitzer des belasteten Grundes

g) die Verhältnisse und Umstände, auf welche es bei der Entscheidung der Frage: ob, in wieweit, und auf welche Art eine Ablösung des zu regelnden Rechtes, oder die Feststellung (Regulirung) desselben nach §§. 4 und 5 stattzufinden habe, ankommt.

§. 8.

Für diese Erhebungen sind zunächst die übereinstimmenden Erklärungen der zu vernehmenden Parteien maßgebend.

§. 9.

Die streitigen Punkte, sowie überhaupt der ganze Ablösungs- oder Regulirungsakt sind thunlichst durch gütliches Uebereinkommen der Parteien festzustellen, welches stets von Amtswegen angestrebt werden muß.

Den Parteien steht es frei, sich auf Ablösung durch Abtretung von Grund und Boden, durch baren Erlag oder Sicherstellung eines Kapitels, durch ein anderes Ent-

niem, albotéż (§. 5 *c)* ułożyć się zamiast na wykupno, na uregulowanie i sposób onegoż.

Taka ugoda wtenczas tylko dopuszczoną być nie może, jeżeli przez nie nadwerężone zostaną postanowienia niniejszego patentu, a w szczególności względy, należące się dla kultury krajowéj, lub jeżeli zachodzą wielkie trudności w przeprowadzeniu takiéj ugody.

§. 10.

Co do punktów spornych, nie zagodzonych w drodze dobrowolnéj, organa urzędowe rozstrzygać będą na podstawie dokumentów, orzeczeń władz, i udowodnionego prawnego posiadania, najpiérwéj według postanowień niniejszego patentu, następnie według ustaw dawniejszych prowincyalnych i politycznych, i według powszechnéj księgi ustaw cywilnych.

§. 11.

Jeżeli samo prawo używania i wykonywanie onegoż nie podlega wątpliwości, jednakże miara tegoż ostatniego i stosunek udziału, jaki przytém mają osoby uprawnione, nie może być oznaczonym według przepisów §. 10., wówczas należy ową miarę i ów stosunek określić według średnicy faktycznego wykonywania, jakie miało miejsce w latach użytkowych 1836 do roku 1845 łącznie, przy zachowaniu postanowień niniejszéj ustawy.

Jeżeli z tego okresu brakuje dostatecznych dowodów do obliczenia średnicy, lub jeżeli prawo używania nie było wykonywane rocznie, natenczas miara używania, przypadająca prawnie, oznaczoną być powinna w kwocie rocznéj, lub peryodycznéj, przez biegłych.

§. 12.

O ile wykonywanie prawa było przeciwne umowie, lub jakkolwiek zgodne z umową, przekraczało postanowienia ustawy, żadną miarą na rzecz prawo mającego policzoném być nie może.

Przeciwnie czasowe zmniejszenie zwykłego używania, spowodowane czylito przez niedostateczne wydatki gruntu obciążonego, czyli téż przez nieszczęśliwe wydarzenia w stanie bydła, prawo używania mającego, nie może być miane na względzie przy obliczeniu.

§. 13.

Jeżeli ugoda, na mocy §. 5. i §. 9 dozwolona, nie przyjdzie do skutku, wówczas należy, z uwagą na stosunki, wyrażone w §. 5. i sprawdzone według §. 7., wydać uzasadnione orzeczenie:

gelt oder (§. 5, c) statt der Ablösung über die Regulirung und die Art und Weise derselben zu einigen.

Ein solches Uebereinkommen darf nur dann beanständet werden, wenn dadurch Bestimmungen dieses Patentes, insbesondere die Rücksichten der Landeskultur verletzt werden, oder wenn begründete Hindernisse in Absicht auf die Durchführung bestehen.

§. 10.

Ueber die nicht durch Vergleich beigelegten streitigen Punkte haben die berufenen Organe auf Grund der Urkunden, behördlichen Erkenntnisse und des erhobenen rechtmäßigen Besitzstandes zunächst nach den Bestimmungen dieses Patentes, dann nach den älteren Provinzial- und den politischen Gesetzen jedes Kronlandes und dem allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuche zu entscheiden.

§. 11.

Wenn das Nutzungsrecht selbst und dessen Ausübung außer Zweifel gesetzt ist, das Maß der letzteren und das Verhältniß der Theilnahme der Berechtigten sich jedoch nicht nach den Bestimmungen des §. 10 festsetzen läßt, so ist dieses Maß und Verhältniß nach dem durchschnittlichen Ergebnisse der faktischen Ausübung in den Nutzungsjahren 1836 bis einschließig 1845 unter Beobachtung der Bestimmungen dieses Gesetzes festzustellen.

Fehlen aus dieser Periode die zu einem Durchschnitte genügenden Nachweisungen, oder war das Nutzungsrecht nicht jährlich auszuüben, so ist das gebührende Maß der Nutzung durch Sachverständige auf einen jährlichen, beziehungsweise periodischen Betrag auszumitteln.

§. 12.

In keinem Falle darf die Ausübung des Rechtes, in wie weit sie vertragswidrig, oder wenngleich dem Vertrage gemäß, die gesetzlichen Bestimmungen überschritten hat, dem Berechtigten zu Gute gerechnet werden.

Dagegen kann auch eine zeitweilige Verminderung der üblichen Nutzung, welche durch die Unzulänglichkeit der Erträgnisse des belasteten Grundes oder durch Unglücksfälle im Viehstande des Nutzungsberechtigten herbeigeführt wurde, in keine Rechnung gezogen werden.

§. 13.

In Ermanglung eines, nach §. 5 und §. 9 zuläßigen Uebereinkommens, muß mit Rücksicht auf die im §. 5 bezeichneten und nach §. 7 erhobenen Verhältnisse, stets ein motivirtes Erkenntniß darüber gefällt werden:

a) czyli, i w jakim sposobie powinno mieć miejsce zupełne wykupienie praw, lub czyli tylko uregulowanie onychże nastąpić powinno;

b) czyli, i w jakim sposobie przynajmniéj część użytkowania wykupioną być może, i jak dalece zatém jeszcze regulowanie nastąpić ma;

c) czyli uregulowanie nie powinno być ograniczoném do pewnego czasu, po upływie którego wykupno nastąpić powinno.

§. 14.

Jeżeli rozstrzygnienie ma być wydaném co do sposobu wykupienia, należy

A. Orzéc, iż zapłaconym być powinien kapitał wykupna, a to według wyboru strony obowiązanéj, albo w gotowych pieniądzach, albo w obligacyach, wystawionych przez fundusz indemnizacyjny na rzecz dóbr obowiązanych, w trzech miesiącach po dniu, gdy orzeczenie zyska moc prawa, jeżeli ten sposób wykupna dozwolonym jest według postanowień §fu 5go, a zobowiązany nie żąda wykupna przez ustąpienie gruntów;

B. Nakazać odstąpienie gruntów za prawa, wspomnione w §. 1. ustępach 1., 2. i 3, i w §. 2gim, a to:

1. na żądanie, lub z przyzwoleniem zobowiązanego;

2. w brew woli zobowiązanego;

a) w przypadku §. 21., jeżeli prawo pobiérania nie jest jedynie użytkowaniem pobocznėm gruntu obciążonego;

b) jeżeli zobowiązany nie złoży w przepisanym terminie kapitału wykupnego w gotówce lub w obligacyach, wystawionych na rzecz dóbr obowiązanych przez fudusz indemnizacyjny, a przepis §. 5go *a)* nie stoi w drodze;

C. Nakazać podział gruntów we wszystkich przypadkach, w których na mocy §. 5go spólne prawa posiadania i użytkowania wykupionemi być mogą (§. 1. ustęp 4.).

Oddział drugi.

Postanowienia szczegółowe.

A. W przedmiocie regulowania.

§. 15.

Jeżeli prawa użytkowania muszą być uregulowane w całości, lub w części, albotéż tylko na czas pewny, wówczas należy bliższe warunki regulowania ułożyć w dokumencie, stosownie do zasad w §. 4. objętych, i z uwagą na następujące rozporządzenia.

a) ob und auf welche Art eine gänzliche Ablösung der Rechte stattzufinden, oder ob nur eine Regulirung einzutreten habe;

b) ob und auf welche Art nicht wenigstens ein Theil der Benützung zur Ablösung zu gelangen und in wieferne daher noch eine Regulirung Platz zu greifen habe;

c) ob endlich die Regulirung nicht auf eine gewisse Zeit beschränkt werden und nach deren Verlauf die Ablösung eintreten solle.

§. 14.

Wenn über die Art der Ablösung entschieden werden muß, so ist zu erkennen:

A. Auf Zahlung des Ablösungskapitales, und zwar nach der Wahl des Verpflichteten, entweder im baren Gelde, oder durch für das verpflichtete Gut von dem Entlastungsfonde ausgefertigte Schuldverschreibungen binnen drei Monaten nach Rechtskraft des Erkenntnisses, wenn diese Art der Ablösung nach den Bestimmungen des §. 5 zulässig ist, und von dem Verpflichteten die Ablösung durch Grund und Boden nicht begehrt wird.

B. Auf Abtretung von Grund und Boden für die im §. 1, Absatz 1, 2, 3 und im §. 2 bezeichneten Rechte, und zwar:

1. über Begehren oder mit Zustimmung des Verpflichteten;

2. gegen den Willen des Verpflichteten

a) im Falle des §. 21, wenn das Bezugsrecht nicht bloß eine Nebennutzung des belasteten Grundes betrifft;

b) wenn der Verpflichtete das Ablösungskapital bar, oder durch die ihm für das verpflichtete Gut von dem Entlastungsfonde ausgefertigten Schuldverschreibungen binnen der festgesetzten Frist nicht erlegt, wenn nicht die Bestimmung des §. 5 a) entgegensteht.

C. Auf Theilung von Grund und Boden, in allen Fällen der nach §. 5 zulässigen Ablösung der gemeinschaftlichen Besitz- und Benützungsrechte (§. 1, Absatz 4).

Zweiter Abschnitt.

Besondere Bestimmungen.

A. Für die Regulirung.

§. 15.

Wenn die Benützungsrechte ganz oder theilweise, oder auch nur auf eine bestimmte Zeit regulirt werden müssen, sind die näheren Bestimmungen der Regulirung nach dem im §. 4 enthaltenen Grundsatze und mit Berücksichtigung der folgenden Anordnungen urkundlich festzusetzen.

§. 16.

Wszelkie prawa do wrębu i prawa pobiérania drzewa, jeżeli takowe nie mają za przedmiot, jak tylko patyki i zbiorki, albo kije i korzenie, powinny być uregulowane na pewną ilość drzewa, rocznie lub peryodycznie oddawać się mającą, z wyrażeniem miejsca gdzie ma być pobiéraną, z uwagą na teraźniejsze, lub przyszłe miejsce pobiérania.

Należytość w drzewie na opał (drzewo opałowe, na szczapy, do czyszczenia rudy, na węgle) wyrazić należy zawsze jako roczną daninę w sążniach wiédeńskich lub w ich ułamkach, pewnéj długości i według zwyczajnego w miejscu wyboru (drzewo łupkowe, gałązkowe, wybrakowane i mieszane), a zaś drzewo na budowle i sprzęty (odziemkowe, użytkowe, wyrobowe) oznaczyć należy według gatunku odpowiedniego celowi osoby, prawo mającéj (n. p. w stopach sześćściennych pewnéj długości i jętości, albo w pewnéj ilości pniów, tramów, kloców, żerdzi, w ustanowionéj mierze) a to w miarę potrzeby albo na każdy pojedyńczy rok, lub na dłuższe okresy czasu, w przeciągu którego należytość albo częściowo, albo naraz żądaną być może.

§. 17.

Prawo pobiérania drzewa patykowego i zbiorki, lub kijów i korzeni wtenczas tylko należy uregulować na ilość drzewa opałowego rocznie pobiérać się mającą według miary wiédeńskiéj i wyboru, jeżeli zobowiązany tego żąda.

W takim przypadku należy obliczyć roczną kwotę prawa użytkowania według przepisu, objętego w §. 11., jego wartość zaś, równie jak oznaczenie czystéj korzyści prawo mającego określone być winno według odpowiedniéj ilości drzewa na opał, stosownie do §. 26.

§. 18.

Orzeczenie co do regulowania prawa paszy powinno dokładnie obejmować gatunek bydła, jego liczbę, czas paszy, i miarę użytkowania, również połączone z prawem paszy służebności wygonu, pojenia, i uregulować, a jeżeli tego potrzeba wymaga, sposób ogrodzenia, oznaczenie miejsc, na paszę wyznaczonych, tudzież sposób ustanawiania stróżów i t. d.

§. 19.

Uregulowanie paszy po lasach i na gruntach przeznaczonych do uprawy leśnéj powinno obejmować szczegółowo wielkość przestrzeni, rocznie na paszę przeznaczonéj, części lasu podlegające paszy, czas w którym, i sposób, w jakim miejsca na paszę wyznaczone być powinny.

16.

Alle Holzungs- und Holzbezugsrechte müssen, in soferne sie nicht bloß Raff- und Klaubholz oder Stock- und Wurzelholz betreffen, auf eine bestimmte jährliche oder periodische Holzabgabe, unter Bezeichnung des Bezugsortes und mit Rücksicht auf den gegenwärtigen oder künftigen Bezugsort, regulirt werden.

Die Gebühr an Brennholz, (Feuerholz, Flammholz, Rostkohle, Kohlholz) ist hierbei stets als eine jährliche Abgabe in Wiener Klaftern oder deren Bruchtheilen bestimmter Scheitlänge und nach dem ortsüblichen Sortiment (Scheitholz, Astholz, Ausschuß, Mischling u. s. w.), das Bau- und Zeugholz (Stammholz, Nutzholz, Werkholz u. s. w.) aber in einer dem Zwecke der Berechtigung entsprechenden Qualität (z. B. in Kubikschuhen Holz von gewisser Länge und Stärke, oder in einer bestimmten Anzahl von Stämmen, Blochen, Klötzen, Stangen mit festgesetzten Abmessungen), und zwar nach Erforderniß für jedes einzelne Jahr oder für längere Zeiträume, innerhalb welcher die Gebühr parthienweise oder auf Einmal in Anspruch genommen werden kann, auszudrücken.

§. 17.

Das Recht zum Bezuge des Raff- und Klaub- oder des Stock- und Wurzelholzes ist nur dann auf eine jährlich zu verabfolgende, nach Wiener Maß und Sortiment bestimmte Brennholz-Quantität zu reguliren, wenn es der Verpflichtete begehrt.

In diesem Falle hat die Ermittlung des Jahresertrages des Nutzungsrechtes nach Vorschrift des §. 11, dessen Werthbestimmung, sowie die Zurückführung des reinen Nutzens des Berechtigten auf die äquivalente Brennholz-Quantität, nach den Bestimmungen des §. 26 zu geschehen.

§. 18.

Der Ausspruch über die Regulirung des Weiderechtes muß die Gattung des Treibviehes, dessen Anzahl, die Triftzeit und das Maß des Genusses bestimmt festsetzen, und auch die mit der Weidenutzung allenfalls verbundenen Servituten des Viehtriebes, der Viehtränke, ferner der allenfalls nöthigen Umzäunung oder Bezeichnung der Weideplätze, der aufzustellenden Hüther u. s. w. regeln.

§. 19.

Die Regulirung der Weide im Walde, oder auf zur Waldkultur gewidmetem Boden, muß insbesondere die Größe der jährlich anzuweisenden Weidefläche, die der Beweidung unterliegenden Waldtheile, die Zeit, wann, und die Art, wie die Anweisung der Weideplätze geschehen muß, enthalten.

§. 20.

Przy uregulowaniu prawa pobiérania podściółki jakiéjbądź nazwy, lub innych produktów leśnych powinien być oznaczony z dokładnością gatunek onychże, tudzież ilość, jaka się prawo mającemu rocznie należy, nareszcie sposób i czas pobiérania.

§. 21.

Jeżeli plon gruntu obciązonego czasowo lub trwale nie jest dostateczném do pokrycia należytości wymierzonych dla wszystkich uprawnionych, muszą ci, jeżeli co innego nie umówiono, zezwolić na stosunkowe potrącenie czasowe, lub stałe, po zabezpieczeniu tych należytości, przy którychby prawo piérwszeństwa wykazaném było.

Pretensye do wynagrodzenia szkody, z powodu zachodzącego potrącenia, będą na drodze zwyczajnéj załatwiane.

§. 22.

Regulacya musi téż dokładnie wykazywać prestacye wzajemne, jakie uprawniony świadczyć jest obowiązany posiadaczowi gruntu obciążonego, o ile prestacye te już wedle przepisów uwolnienia gruntów przy ich przeprowadzeniu nie mają być należycie uwzględnione.

Świadczenia te wzajemne będą jako dochód stały renty rocznéj podług tych samych zasad oznaczone, podług których objętość prestacyi ustanowioną została, i mogą miéć miejsce albo w pieniądzach, albo w naturze. Przy prestacyach w naturze może posiadacz obciążonego gruntu, jeżeli inaczéj kontrakty nie są na przeszkodzie, żądać przemienienia onychże na pieniądze wedle przecięcia cen, istniejących w miejscu prestacyi, z lat 1836 aż do 1845 włącznie.

Prestacye w robocie istniejące, muszą na wszelki sposób przemienione być na pieniężne prestacye roczne wedle zwyczajnych w miejscu cen najemniczych w peryodzie wspomnionego przecięcia.

Na żądanie obowiązanego prestacya wzajemna będzie od ustanowionéj należytości pożytkowania potrąconą, a prawo pożytkowania uregulowaném zostanie, jakby prestacya wzajemna już więcéj miejsca nie miała.

§. 23.

Jeżeli w chwili regulacyi prawa nie mają wprawdzie miejsca warunki, zawarte w §. 5. *a)*, *b)*, do wykupienia onegoż w całości lub w części, jednakże wykazaném zostało, lub spodziéwać się daje, że warunki wykupna nastąpią po upływie czasu pewnego, lub oznaczyć się dającego, albo w razie zmiany w pro-

§. 20.

Bei der Regulirung der, wie immer benannten Streumaterial- oder sonstigen Forstprodukten-Bezüge, muß die Gattung derselben, sowie die den Bezugsberechtigten hieran gebührende jährliche Quantität, der Ort und die Zeit des Bezuges genau bestimmt werden.

§. 21.

Ist das Erträgniß des belasteten Grundes zeitlich oder bleibend unzureichend, die ermittelten Gebühren aller Nutzungs-Berechtigten zu decken, so müssen sich dieselben, wenn nicht ein anderes Uebereinkommen getroffen wird, nach Sicherstellung derjenigen Gebühren, für welche etwa ein Vorzugsrecht erwiesen wird, einen verhältnißmäßigen zeitlichen oder bleibenden Abzug gefallen lassen. Ansprüche auf Schadenersatz wegen des eintretenden Abzuges sind im ordentlichen Rechtswege auszutragen.

§. 22.

Die Regulirung muß auch die genaue Bestimmung der von dem Bezugsberechtigten dem Besitzer des belasteten Grundes zu verabreichenden Gegenleistungen umfassen, in soferne diese Leistungen nicht schon nach den Grundentlastungsvorschriften bei deren Durchführung ihre Berücksichtigung zu finden haben.

Diese Gegenleistungen müssen als fixe Jahresrente nach denselben Grundsätzen, nach welchen der Umfang der Leistung festgesetzt wurde, ermittelt werden, und können in Geld oder in Naturalabgaben bestehen. Bei Naturalabgaben kann der Besitzer des belasteten Grundes, in soweit nicht Verträge entgegenstehen, die Umwandlung derselben in Geld nach dem Durchschnitte der am Orte der Leistung bestandenen Preise aus den Jahren 1836 bis einschließlich 1845 verlangen.

Als Gegenleistung bestehende Natural-Arbeitsleistungen müssen jedenfalls in eine jährliche Geldabgabe nach den ortsüblichen Lohnpreisen der gedachten Durchschnittsperiode umgewandelt werden.

Ueber Begehren des Verpflichteten ist die Gegenleistung von der ermittelten Nutzungsgebühr in Abzug zu bringen und sohin das Nutzungsrecht ohne weiteren Bestand der Gegenleistung zu reguliren.

§. 23.

Wenn zur Zeit der Regulirung eines Rechtes die im §. 5 a), b) enthaltenen Bedingungen zu dessen ganzer oder theilweiser Ablösbarkeit zwar nicht vorhanden sind, jedoch erwiesen vorliegt oder mit Grund zu erwarten steht, daß die Bedingungen der Ablösbarkeit nach Ablauf einer bestimmten oder bestimmbaren Zeitperiode, oder im Falle

wadzeniu gospodarstwa, wówczas regulacya z ustanowieniem w razie potrzeby postanowień przechodnich oznaczyć winna także i czas, kiedy, lub wypadki, przy których nastąpieniu żądać będzie można wykupna, i o ile od uprawnionego lub zobowiązanego.

B. Co do wykupna.

§. 24.

Jeżeli jest rzeczą niewątpliwą, że nastąpić winno i jak dalece wykupno, tudzież w jaki sposób, wówczas przez wyrok orzeczoném będzie zniesienie praw, równie jak odpłata w ich miejsce wstępująca.

§. 25.

Celem wykupna ocenione być mają podlegające onemuż prawa użytkowania podług dochodu rocznego, jaki się wykazuje z przedsięwziętéj już stosownie do niniejszego patentu regulacyi, albo jakiby się wykazać mógł, gdyby li tylko regulacya przypuszczalną była.

§. 26.

Ocenienie dochodu rocznego nastąpić ma, jeżeli się strony w tym względzie nie ugodzą, przez biegłych wedle czystéj kwoty, uprawnionemu pozostającéj, po odtrąceniu nakładu do wykonywania prawa mu służącego, z położeniem za podstawę cen przecięcia, albo między stronami umówionych, albo w miejscu zwyczajnych, od roku 1836 aż do 1845 wyrachowanych. Jeżeli nie istnieją ceny miejscowe, lub zachodzą wątpliwości uzasadnione, wówczas ceny w powszechności przez biegłych winny być oznaczone.

§. 27.

Od wartości dochodu rocznego użytku, wykupić się mającego, potrącić należy kwotę roczną prestacyj wzajemnych, mającą być oznaczoną wedle postanowień §fu 26., a reszta pozostająca stanowić będzie wartość, która w dwudziestonasób pomnożona, przedstawiać będzie kapitał wykupna prawa znieść się mającego, na pieniądze przeprowadzony.

§. 28.

Wartość gruntu odstąpić, lub podzielić się mającego, ocenioną będzie wedle stałéj plonności, przeto więc wedle teraźniejszego i na przyszłość oczekiwać się dającego dochodu w naturze sposobem przecięcia, drogą ugody, lub przez biegłych.

der Aenderung des Hauptwirthschaftsbetriebes eintreten werden, so muß die Regulirung unter genauer Feststellung der allenfalls nöthigen Uebergangs-Bestimmungen auch den Zeitpunkt, wann, oder die Ereignisse, bei deren Eintreten die Ablösung, und in wieweit sie von dem Berechtigten oder Verpflichteten begehrt werden kann, festsetzen.

B. Für die Ablösung.

§. 24.

Wenn feststeht, daß und in wiefern, dann auf welche Art die Ablösung einzutreten habe, so ist die Aufhebung der Rechte und das an deren Stelle tretende Entgelt durch eigenes Erkenntniß auszusprechen.

§. 25.

Zum Zwecke der Ablösung sind die derselben unterliegenden Nutzungsrechte nach dem Jahresertrage zu bewerthen, welcher sich entweder aus der, diesem Patente gemäß bereits vorgenommenen Regulirung ergibt, oder welcher sich hiernach ergeben würde, wenn bloß die Regulirung gestattlich wäre.

§. 26.

Die Werthbestimmung des Jahresertrages hat, falls kein Uebereinkommen der Parteien erzielt wird, durch Sachverständige nach dem über Abschlag des zur Ausübung erforderlichen Aufwandes sich hiernach ergebenden, dem Berechtigten verbleibenden reinen Betrage, unter Zugrundelegung der zwischen den Parteien verglichenen oder der Lokal-Durchschnittspreise vom Jahre 1836 bis einschließlich 1845 zu geschehen. Fehlen die Lokalpreise, oder bestehen gegründete Bedenken dagegen, so sind die Preise in der Regel durch Sachverständige zu bestimmen.

§. 27.

Von dem Werthe des Jahresertrages der abzulösenden Nutzung ist der nach den Bestimmungen des §. 26 zu bewerthende Jahresbetrag der Gegenleistungen in Abzug zu bringen, der verbleibende Rest bildet den Werth, welcher im zwanzigfachen Anschlage zu Kapital erhoben, das auf Geld zurückgeführte Ablösungskapital des aufzuhebenden Rechtes darstellt.

§. 28.

Der Werth des abzutretenden oder zu theilenden Grundes ist nach dessen nachhaltiger Ertragsfähigkeit, also nach dem Mittel des gegenwärtigen und künftig davon zu erwartenden durchschnittlichen Naturalertrages, durch Uebereinkommen oder durch Sachverständige festzusetzen.

§. 29.

Prawa hypoteczne, na gruncie obciążonym zabezpieczone, ustają, co do gruntu, na odpłatę wykupna odstąpić się mającego

Te ciężary gruntowe, które wedle natury swéj na gruncie pozostają mającym być odstąpionym lub podzielonym, albo które ze względu na ich uprawę nowo dozwolonemi być muszą, będą przy oznaczeniu wartości porachowane.

§. 30.

Odstąpienie lub podzielenie gruntu i ziemi, przyczém ile możności wzgląd mieć należy na zaokrąglenie posiadłości gruntowéj interesentów, o tyle tylko dopuszczalném jest, o ile jeszcze możliwą jest rzeczą uprawa celowi odpowiadająca. Nieodzowna różnica między kapitałową wartością prawa użytkowania i gruntu na miejsce tegoż wstępującego, pieniędzmi wyrównaną będzie, jeżeliby się strony inaczéj nie ugodziły.

§. 31.

Odstąpienie lasu miejsce mieć może w powszechności tylko całemi miejscami lub gminami, lub na rzecz ogółu uprawnionych.

Lasy takowe pod względem leśno-policyjnym zarówno będą uważane z lasami gminnemi.

§. 32.

Wykupno wymierzone w gruncie, tudzież użytki pochodzące z lasu, gminie przekazanego §. 31., stanowią przynależytość dobra, do poborów uprawnionego.

Przy wydawaniu kapitałów wykupna, będą prawa osób trzecich podług ustaw istniejących uwzględniane.

Oddział trzeci.

Postanowienia przechodnie.

§. 33.

Przeprowadzenie niniejszych postanowień poleconém będzie w każdym politycznym okręgu administracyjnym Komisyi krajowéj pod naczelnictwem Przełożonego, mianowanego przez Nas na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, złożonéj z przybraniem członków biegłych ze stanu tak uprawnionych jak obowiązanych, i oraz zostającéj pod bezpośrednim stérem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, równie téż wedle potrzeby i Komisyom miejscowym, od krajowéj zawisłym.

§. 29.

Die auf dem belasteten Gute haftenden Hypothekarrechte erlöschen bezüglich des, als Entgelt der Ablösung abzutretenden Grundes.

Jene Grundlasten, welche ihrer Natur nach auf dem abzutretenden oder zu theilenden Grunde haftend bleiben, oder aus Rücksichten der Bewirthschaftung neu eingeräumt werden müssen, sind bei dessen Werthbestimmung in Anschlag zu bringen.

§. 30.

Die Abtretung oder Theilung von Grund und Boden, wobei der Arrondirung des Grundbesitzes der Interessenten die thunlichste Rücksicht getragen werden soll, ist nur so weit zulässig, als noch eine zweckentsprechende Bewirthschaftung möglich ist. Eine unvermeidliche Verschiedenheit zwischen dem Kapitalswerthe des Nutzungsrechtes und des an dessen Stelle tretenden Grundes ist, wenn die Parteien sich nicht auf andere Art einigen, durch Geld auszugleichen.

§. 31.

Die Abtretung von Wald hat in der Regel nur ortschafts- oder gemeindeweise, oder an die Gesammtheit der Berechtigten stattzufinden.

Solche Waldungen sind in forstpolizeilicher Beziehung den Gemeinde-Waldungen gleichzuhalten.

§. 32.

Die in Grund und Boden ausgemittelte Ablösung, sowie die, §. 31 aus einem der Gemeinde zugewiesenen Walde entfallende Nutzung, bildet ein Zugehör des bezugsberechtigten Gutes.

Bei Ausfolgung der Ablösungskapitalien sind die Rechte dritter Personen nach den bestehenden Gesetzen zu wahren.

Dritter Abschnitt.

Durchführungs-Bestimmungen.

§. 33.

Die Durchführung dieser Bestimmungen wird in jedem politischen Verwaltungsgebiete unter einem, über Vorschlag des Ministers des Innern, von Uns ernannten Vorstande, einer mit Beiziehung von sachkundigen Mitgliedern aus dem Stande der Berechtigten und Verpflichteten zu bildenden, unter der unmittelbaren Leitung des Ministeriums des Innern stehenden Landeskommission und den, nach Bedarf zu ernennenden, von letzterer abhängigen Lokalkommissionen übertragen.

§. 34.

Komisya krajowa, wzmocniona przez sędziów cesarskich, rozstrzygać będzie, z wyłączeniem drogi prawa, spory zachodzące między uprawnionymi i obowiązanymi co do punktów §. 7. *a)*, *b)*, *c)*, *d)*, *e)* i *f)*.

Przeciw rozstrzygnieniom téjże można założyć rekurs w ciągu nieprzekroczalnego terminu tygodni sześciu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które w téj mierze ostatecznie rozstrzygać będzie z przybraniem Radzców najwyższego Trybunału.

§. 35.

Co do wszelkich innych punktów rozstrzyga Komisya krajowa, z zostawieniem rekursu, założyć się u niéj mającego w terminie nieprzekroczalnym tygodni sześciu do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, którému jest zastrzeżone rozstrzygnienie ostateczne.

§. 36.

Komisye miejscowe zająć się winny dochodzeniami, dla rozstrzygnienia Komisyi krajowéj potrzebnemi, i zarządzą w tym celu środki należyte; winny są też przyjmować ugody zachodzące, i po ukończonéj rozprawie przedkładać wnioski swoje Komisyi krajowéj do rozstrzygnienia.

§. 37.

Decyzye Komisyi krajowéj muszą dokładnie oznaczyć czas poczynającéj się działalności regulacyi, lub wykupna.

W nagłych przypadkach, dopóki regulacya, albo wykupno nie wejdzie w życie, zarządzić winna Komisya krajowa prowizorycznie, co wedle okoliczności stosownem jest. Odwołanie nie ma miejsca przeciw takim zarządzeniom prowizorycznym.

§. 38.

Decyzye ostateczne, tudzież zatwierdzone ugody, mają moc prawa tę samę co wyroki sądowe, względnie ugody, i mają na żądanie stron w równy sposób, jak te przez sędziego cywilnego być wykonane.

§. 39.

Opisania i oznaczenia granic, potrzebne w skutek wykupna przez grunt i ziemię, lub przez podzielenie jego, tudzież wykreślania i zapisywania w księgach publicznych, z urzędu mają być zarządzane i bez zasiągnienia wierzycieli hypotecznych, którym nie służy żaden zarzut przeciw czynnościom regulacyi i wykupna.

§. 34.

Die Landeskommission hat, verstärkt durch landesfürstliche Richter, mit Ausschließung des Rechtsweges über die zwischen den Berechtigten und Verpflichteten streitig gebliebenen Punkte des §. 7, a), b), c), d), e) und f) zu entscheiden.

Gegen die dießfälligen Entscheidungen kann binnen einer unüberschreitbaren Frist von sechs Wochen der Rekurs an das Ministerium des Innern ergriffen werden, welches darüber, mit Zuziehung von Räthen des obersten Gerichtshofes, endgiltig zu erkennen hat.

§. 35.

In allen anderen Punkten entscheidet die Landeskommission, mit Freilassung der, in der unüberschreitbaren Frist von sechs Wochen bei ihr einzubringenden Berufung an das Ministerium des Innern, welchem die Entscheidung vorbehalten bleibt.

§. 36.

Die Lokal-Kommissionen haben die, behufs der Entscheidung der Landeskommission nothwendigen Erhebungen zu pflegen, und die zu diesem Zwecke nöthigen Verfügungen zu treffen; sie haben vorkommende Vergleiche aufzunehmen, und nach geschlossener Verhandlung ihre Anträge der Landeskommission zur Entscheidung vorzulegen.

§. 37.

Die Erkenntnisse der Landeskommission müssen den Zeitpunkt der beginnenden Wirksamkeit der Regulirung oder Ablösung bestimmt enthalten.

In dringenden Fällen ist, bis die Regulirung oder Ablösung in Wirksamkeit tritt, von der Landeskommission ein dem Umstande angemessenes Provisorium zu treffen. Berufungen gegen Provisorien haben keine aufschiebende Wirkung.

§. 38.

Die endgiltigen Erkenntnisse, sowie die genehm gehaltenen Vergleiche, haben die Rechtswirkung gerichtlicher Erkenntnisse, beziehungsweise Vergleiche, und sind gleich diesen auf Verlangen der Parteien von dem Zivilrichter zu vollstrecken.

§. 39.

Die in Folge der Ablösung durch Grund und Boden oder dessen Theilung nothwendigen Grenzbeschreibungen und Vermarkungen, dann die Ab- und Zuschreibungen in den öffentlichen Büchern, sind von Amtswegen und ohne Einvernehmung der Hypothekar-Gläubiger, denen gegen die Regulirungs- und Ablösungsakte keine Einsprache zusteht, zu verfügen.

§. 40.

Co się tyczy pytań, dla których rozwiązania potrzebne są szczególne wiadomości pewnego zawodu, obowiązane są Komisye zasięgnąć zdania zaprzysiężonych biegłych.

§. 41.

W rozprawach, podług postanowień niniejszego patentu miejsce mających, nie jest potrzebném do prawomocności oświadczeń, przez strony lub ich zastępców poczynionych, ugód zawartych i przyznań zrobionych, ani zezwolenie wierzycieli hypotecznych, ani téż osób w ekspektatywie zostających, lub kuratorów dobra obciążonego węzłem substytucyjnym, fideikomisarycznym, lub lenniczym, ani nareszcie zatwierdzenia władzy administracyjnéj, lub kuratelnéj.

§. 42.

Wszelkie dokumenta, pisma, rozprawy i zaciągnienia w księgi publiczne używają wolności stempla i portoryum. Koszta zarządu ponosić będzie każdy kraj koronny.

Koszta opisania granic i oznaczenia ich, strony ponosić winny.

Jeżeli czynność urzędowa za prowokacyą nastąpiła, wówczas koszta Komisyi lokalnéj prowokant wtedy tylko opłacić jest obowiązany, jeżeli prowokacya uczynioną została nie w terminie, przez Komisyę krajową ogłoszonym.

§. 43.

Począwszy od dnia ogłoszenia niniejszego patentu nie mogą być zasiedziane prawa tego rodzaju, które wedle postanowienia §fu 6. *a)* z urzędu wzięte zostały pod rozprawę, a posiadanie, przedtém już zaczęte, jednakże do spełnienia zasiedzenia nie ciągle prowadzone, z rzeczonym dniem za przerwane ma być uważane. Prawa takowe nadal już w ogólności nie mogą inaczéj być nabyte, jak przez umowę na pismie, przez oświadczenie ostatniego rozporządzenia, lub przez wyrok prawny, zapadły przy podzieleniu gruntów spólnych, a to pod tym tylko warunkiem, iż służebność nadaną, przez władzę ze względami co do kultury krajowéj za zgodną została uznaną, i wykonanie onéjże przypuszczoném jest. Na żaden sposób nie może być nigdy umówioném, ażeby służebność nadana nie była wykupną; w razie gdyby taki warunek był zamieszczonym, uważać go należy za nieważny i nie zrobiony.

Nasz Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Finansów, o ile ich to dotyczy, ma sobie poleconém wykonanie niniejszego patentu, ku czemu wydane być mają potrzebne rozporządzenia, instrukcye i zlecenia.

§. 40.

Ueber Fragen, zu deren Lösung besondere Fachkenntnisse erforderlich sind, haben die Kommissionen das Gutachten beeideter Sachverständiger einzuholen.

§. 41.

Bei den nach den Bestimmungen dieses Patentes stattfindenden Verhandlungen bedürfen die von den Parteien oder ihren Vertretern abgegebenen Erklärungen, eingegangenen Vergleiche und gemachten Zugeständnisse, zu ihrer Rechtsgiltigkeit weder die Zustimmung der Hypothekar-Gläubiger, noch jene der Anwärter oder der Kuratoren eines mit dem Substituzions-, Fideikommiß- oder Lehenbande behafteten Gutes, noch die Genehmigung der administrativen oder Pflegschaftsbehörde.

§. 42.

Alle Urkunden, Schriften, Verhandlungen und Eintragungen in die öffentlichen Bücher genießen die Stempelgebühren- und Portobefreiung. Die Regiekosten werden von jedem Kronlande getragen.

Die Kosten der Grenzbeschreibung und Vermarkung haben die Parteien zu bestreiten.

Findet die Amtshandlung nur über Provokazion Statt, so sind die Kosten der Lokal-Kommission dann von dem Provokanten zu tragen, wenn die Provokazion nicht innerhalb des von der Landeskommission kundzumachenden Termines eingebracht wird.

§. 43.

Vom Tage der Kundmachung dieses Patentes können Rechte von der Art, welche nach der Bestimmung des §. 6 a) von Amtswegen in Verhandlung gezogen werden müssen, nicht mehr ersessen werden, und ein bereits früher angefangener, jedoch nicht bis zur Vollendung der Ersitzung fortgesetzter Besitz ist mit jenem Zeitpunkte für unterbrochen zu achten. Solche Rechte können später überhaupt nicht anders, als durch einen schriftlich ausgefertigten Vertrag, eine letzte Willens-Erklärung, oder einen bei der Theilung gemeinschaftlicher Grundstücke erfolgten Rechtsspruch nur unter der Bedingung erworben werden, daß die eingeräumte Dienstbarkeit von der Behörde mit den Landeskulturs-Rücksichten vereinbar erkannt, und deren Ausübung zugelassen werde. In keinem Falle darf bedungen werden, daß die einzuräumende Dienstbarkeit nicht ablösbar seyn soll; wäre eine solche Bestimmung beigesetzt worden, so ist solche als ungiltig und nicht beigesetzt zu betrachten.

Unser Minister des Innern ist im Einvernehmen mit jenen der Justiz und der Finanzen, soweit es dieselben betrifft, mit der Vollziehung des gegenwärtigen Patentes beauftragt, und hat die Erlassung der erforderlichen Verordnungen, Instrukzionen und Weisungen stattzufinden.

Dan w Naszém Cesarskiém głównem i rezydencyonalnem mieście Wiédniu, na dniu piątym Lipca w roku tysiąc ośmset pięćdziesiątym trzecim, panowania Naszego w roku piątym.

Franciszek Józef m. p. (L. S.)

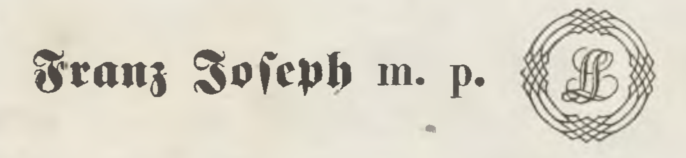
Hr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p.

Krauss m. p. **Baumgartner** m. p.

Z najwyższego rozkazu:

Ransonnet m. p.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien, am fünften Juli im Eintausend Achthundert drei und fünfzigsten, Unserer Reiche im fünften Jahre.

Franz Joseph m. p.

Gr. Buol-Schauenstein m. p. **Bach** m. p.

Krauß m. p. **Baumgartner** m. p.

Auf Allerhöchste Anordnung:

Ransonnet m. p.

